

Notitie loon- en prijsontwikkeling

Inleiding

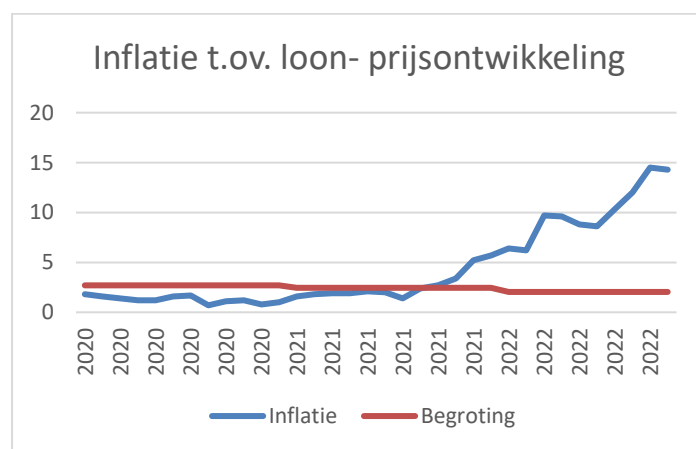
De begroting 2023 is op 6 juli door uw bestuur vastgesteld. Tijdens de behandeling is stilgestaan bij de loon- en prijsontwikkeling. Door de oorlog in Oekraïne stijgen de prijzen van veel dagelijkse behoeften zoals brandstoffen, gas en elektra. Dit heeft ook effect op de prijzen van andere producten omdat kostenstijgingen worden doorberekend. Tijdens deze vergadering is afgesproken om dit onderwerp in het najaar te agenderen. In dit memo worden de ontwikkelingen voor de VRD nader toegelicht.

"Samen werken voor Drenthe"

De begroting van de VRD wordt jaarlijks aangepast voor de stijging van lonen en prijzen. De wijze waarop dit gebeurt is vastgelegd in de notitie "Samen werken voor Drenthe". In deze notitie wordt de methode beschreven hoe de compensatie van loon- en prijsstijgingen van gemeenschappelijke regelingen wordt bepaald. In de begroting 2023 hebben wij voor het eerst uitvoering gegeven aan de afspraken uit deze notitie.

Ontwikkeling loon- en prijsindex

Lonen en prijzen stijgen harder dan de compensatie die in de begroting 2023 van de VRD is opgenomen. Waar inflatie de afgelopen jaren in de pas liep met de loon- en prijscorrectie zien wij vanaf de 2^e helft 2021 een behoorlijke trendbreuk.

De begroting 2023 is vastgesteld op basis van de maart cijfers van het Centraal Plan Bureau ¹. In de onderstaande tabel is de loon- en prijsontwikkeling geactualiseerd op basis van de cijfers november van het CPB. Deze cijfers laten zien dat lonen en prijzen harder stijgen dan de in de begroting 2022 en 2023 opgenomen loon- en prijscompensatie. Gezien de huidige inflatiecijfers wordt verwacht dat het verschil tussen de raming in de begroting en de feitelijke ontwikkeling in de komende periode veel groter gaat worden.

¹ Overeenkomstig de afspraken uit de notitie "Samen werken voor Drenthe" wordt gebruik gemaakt van de volgende CPB reeksen: Prijs Bruto binnenlandsproduct, Prijs overheidsconsumptie beloning werknemers.

Loon- en prijsontwikkeling per 1 november 2022				
	2022	2023	2024	2025
Meegenomen index in begroting	2,04	2,29	3,41	3,18
Geactualiseerde index november 2022	5,10	3,43	3,48	3,41
Correctie voor T-2		-0,38	3,06	1,14
Huidige index met als basis november 2022	5,10	3,05	6,54	4,55
Afwijking door actualisatie	3,06	0,76	3,13	1,37
Huidige raming gemeentelijke bijdrage	27.328.000	28.378.000	29.403.000	30.443.000
Geactualiseerde bijdrage			30.233.921	31.609.565
Calculatie bijdrage ontwikkeling	28.164.237	28.593.673		
Toename gemeentelijke bijdrage			1.855.921	1.375.643
Gecalculeerde tekort	836.237	215.673		

N.B: het betreft hier een actualisatie op basis van de geactualiseerde cijfers per november 2022. De verwachting is dat in de komende periode de indexen verder zullen stijgen.

In "Samen werken voor Drenthe" is geregeld dat wijzigingen in de indexen worden gecorrigeerd op basis van het zogenaamde T-2 principe. Voor de tussenliggende jaren wordt de algemene reserve van de gemeenschappelijke regeling gebruikt om hogere kosten op te vangen. De algemene reserve van de VRD bedraagt maximaal € 855.000,-. Dit bedrag is dus beschikbaar om eventuele tegenvallers op loon- en prijsontwikkelingen gedurende 2 jaar op te vangen.

Verwacht resultaat 2022

In de 8-maandsrapportage gingen wij uit van een verwacht negatief resultaat van € 310.000,-. Op dit moment (medio november) gaan wij uit van een tekort van € 550.000,-. Ontwikkelingen als aanpassingen van de CAO (éénmalige uitkering in 2022 ad € 160.000,-) en hogere energielasten € 50.000,- zorgen voor oplopende kosten. Hierdoor zal ook het tekort iets verder oplopen.

Van het tekort van € 550.000 heeft € 340.000,- te maken met loon- en prijsontwikkeling in 2022. Het betreft hier:

1. Hogere brandstof kosten € 130.000,-
2. Aanpassingen CAO € 160.000,-
3. Hogere energielasten € 50.000,-

Deze kosten worden bij het opstellen van de jaarrekening conform de afspraken "Samen werken in Drenthe" onttrokken uit de algemene reserve.

Kostenontwikkeling 2023

Om inzicht te krijgen in de kostenontwikkeling voor het jaar 2023 hebben wij een eerste verkenning gemaakt van de feitelijke ontwikkeling van uitgaven binnen de VRD. De meest in het oog springende kosten zijn net als in 2022 de energielasten, brandstoffen en loonkosten.

1. *Energie:*

Op dit moment zijn de eerste verkenningen gedaan op basis van de prijsaanpassingen voor gas en elektra. Met name de prijs voor een m³ gas is op basis van ons contract gestegen van € 0,18 naar € 1,92. De verwachting is dat de kosten voor energie toenemen met € 750.000,- boven het geraamde niveau in de begroting 2023.

2. *Brandstoffen:*

De kosten voor met name diesel gaan een onzekere periode in. Aangezien de meeste van onze voertuigen deze brandstof gebruiken, verwachten wij in 2023 € 125.000,- meer kosten te hebben.

3. *Loonkosten:*

Werkgevers en werknemers onderhandelen op dit moment over een nieuwe CAO. 1% loonstijging staat voor een kosten toename van € 150.000,-. Het openingsbod van de werkgevers was 4,5 %. Dat is bijna het dubbele van wat meegenomen is in de begroting 2023. Namens werknemers wordt volledige inflatie compensatie gevraagd, wat momenteel neerkomt op 14% loonverhoging . Voorlopig gaan wij voor de analyse in deze memo uit van een loonaanpassing van 10%.

Naast deze bovenmatige kostenstijging krijgen wij van veel van onze leveranciers berichten over de prijsaanpassingen. In de begroting 2023 zit in de gemeentelijke bijdrage € 250.000,- voor deze reguliere aanpassingen.

Op basis van onze huidige inzichten en verwachtingen komen wij u op een verwacht tekort voor 2023 van ruim € 1.750.000,-.

Conclusie

Lonen en prijzen stijgen sneller dan de ramingen waarmee is gerekend in de begroting 2023. Deze stijgingen zijn groter dan de omvang van de algemene reserve en kunnen dus niet volledig door ons worden opgevangen. Op basis van de gemaakte afspraken ligt een aanvulling door de gemeenten voor de hand. Verder zullen gemeenten rekening moeten houden met hogere bijdragen door aangepaste indexering van lonen en prijzen in de begroting 2024 en verder.